

5. Kölcsey Ferenc

Szerző dezs

Kölcsey híres versei a Himnuszon kívül mennyire hatja át a romantika a költő verseit?

Kölcsey:

tiszta, határozott jellem; erkölcsös,
művelt, bölcs, szerény karakter, a
reformkori hazafi ideálja; Kossuth nagyra tartotta
szenvadás

volt a meghatározó: magányos,
elszigetelt, gyötrődő; már korai verseiben is
panaszos, érzelmes (pl. anya halála miatt);
szerelmi élete egy fiatalkori
eszményi szerelemélmény miatt nem
bontakozhatott ki; vágyott a boldog, teljes
életre, de sohasem érhetette el azt
elérhetetlen

ideálokért, vágyakért
rajongott, ezért
csalódottságában meghasonlott,
fásult

közöny lett úrrá rajta

Elfojtódás

(1814): patetikus; kétségbeejtő

lelkiállapotot jelenít meg; a

sírással

feloldódhatna, de erre is képtelen

Vanitatum

vanitas (hiúságok hiúsága;

1823): elveszíti azt az

illúzióját, hogy a világot

valami rend igazgatja; minden látszat, csak a

halál valódi, ami mindenkit

elvisz

hónapokig

írja: következetes, jól

kidolgozott gondolatmenet; tanító,

célzatos jelleg (strófa, csattanó,

szentencia-szerű

szerkezet bizonyítja)

a

kezdő felszólítás után a

Prédikátorok

könyvének alakja, Salamon király

nevében szól; lét

kérdéseit és a

történelmet

vizsgálja az ő szemével, paradoxonok

halmozásával, tömör,

igehiányos

mondatokkal ironikus, szinte humoros hangnemben oximoronokkal

’20-as

évek, ’30-as évek

fordulóján szemléletbeli fordulat:

események, közélet

kiragadja (a Hitel hatására is)

depressziójából, a haza

érdekében cselekszik;

kevés, többnyire hazafias vers;

epigrammákban tudta programját

megvalósítani:

Huszt, Emléklapra, Versenyemlékek (7 nagyon rövid epigramma)

Huszt:

első része romantikus elbeszélés, a

második valóságos drámai

jelenet;

klasszikus epigramma-forma; rémromantikus

kellékek; melankolikus tanító

célzat;

szállóigévé vált

tanulság: "Hass, alkoss, gyarapíts; s a

haza fényre derül!"

Élete

vége: újabb

kétségbeesés, a

"32-és 36-os országgyűlés

kudarca pesszimizmusba

sodorja; a nemzet a pusztulásába rohan,

eljátszotta lehetőségét (Herderi

hatás)

Zrínyi

második éneke (1838): utolsó nagy

költeménye; a legpesszimiztább műve;

lírai

dialógus (korábbi analóg műve, a

Zrínyi dala is az): Zrínyi és a Sors

vitája,

azaz a költő hányódó

lelkiállapotának kivetítése

bár

könyörög, de a

megszólított itt nem az

Isten, hanem az antik Végzet, akinek a

döntése végleges; a hazát

személyesíti

meg, és leírja a homályos fenyegető

veszélyt; a Sors kíméletlen, a

magyarság

gyávasága miatt pusztul el; a pesszimizmust a

haza ünnepélyes, meghatott

dicsőítése oldja

Rebellis

vers: hasonló gondolatvilág, hangnem; nyolcsoros

szemrehányás az elszalasztott

lehetőségek miatt; nem gyűlölködik, hanem

aggódik, fél (Ady-analógia)